

Recull de premsa del tercer trimestre de l'Arxiu Municipal de Granollers Juliol de 2023

Una mirada al passat. Inauguració de l'Hospital Asil de Granollers, 25 de juliol de 1923. <i>Granollers Informa</i> , 1 de juliol.....	2
Albert Forns explica històries d'una vintena de supervivents del bombardeig de 31 de maig de 1938. <i>Granollers Informa</i> , 1 de juliol.....	2
El Llibre de privilegis de la vila de Granollers, la joia documental de la ciutat. <i>Granollers Informa</i> , 1 de juliol.....	3
Granollers, ciutat privilegiada. <i>El Punt Avui</i> , 3 de juliol.....	4/5
Qui surt en aquesta fotografia? Nois i noies ballant a la pista Rosa del c. Nou. <i>El 9 Nou</i> , 14 de juliol.....	6
Qui surt en aquesta fotografia? Un grup de participants a un aplec de sardanes. <i>El 9 Nou</i> , 21 de juliol.....	6
Granollers "Botigues d'abans". <i>El 9 Nou</i> , agenda, 24 de juliol.....	7
L'Arxiu difon la documentació de l'Hospital des de 1531. <i>SOM</i> , 27 de juliol.....	8
Un segle d'un edifici històric. Pàgines centrals. <i>El 9 Nou</i> , 28 de juliol....	9/10
Qui surt en aquesta fotografia? Participants d'un aplec de la sardana. <i>El 9 Nou</i> , 28 de juliol.....	11

UNA MIRADA AL PASSAT

**Inauguració de l'Hospital Asil de Granollers,
25 de juliol de 1923**

Aquest mes fa cent anys que es va inaugurar l'Edifici Històric de l'Hospital. Aleshores situat al peu de la carretera de Cardedeu, tenia una capacitat per a 80 llits.

El nou hospital va ser possible gràcies a les aportacions econòmiques de ciutadania i entitats.

Fotografia d'autor desconegut / Fons: Fundació Privada Hospital Asil de Granollers / AMGr

ARXIUGR

Albert Forns explica històries d'una vintena de supervivents del bombardeig de 31 de maig de 1938

Coincidint amb la commemoració del 85è aniversari del bombardeig de 31 de maig de 1938, l'escriptor i periodista granollerí, Albert Forns i Canal, ha presentat el llibre *I el cel ens va caure al damunt*. Amb tots els testimonis del bombardeig recuperats al llarg de les darreres dues dècades per l'Arxiu de Granollers, Forns ha escrit un llibre que contribueix al coneixement de la història d'aquests fets a partir de les vivències personals dels qui el van patir, amb visió literària, i amb l'objectiu d'esdevenir una obra que arribi a un públic ampli.

L'obra, publicada per Edicions 62, recull històries íntimes d'una vintena de supervivents del bombardeig en un viatge al 1938 que homenatja i humanitza les víctimes, i alhora retrata els anhels d'un país i de la seva gent, abans que la calamitat els caigués al damunt.

El Llibre de privilegis de la vila de Granollers, la joia documental de la ciutat

El Llibre de privilegis es pot consultar en línia al portal web de l'Arxiu Digital

En el marc de la Setmana Internacional dels Arxius, s'ha presentat el Llibre de privilegis de la vila de Granollers, el document històric més valuós de l'Arxiu Municipal, datat dels

segles XIII-XVI, ara restaurat i digitalitzat per poder-lo posar a l'abast del públic.

És una compilació de còpies notariales (fetes els s. XV-XVI) dels privilegis i franqueses reials concedits a la vila des de segle XIII fins a finals del XVI, i també documents municipals de tipus administratiu, econòmic, fiscal i de l'administració de justícia, importants per al bon funcionament de la vila. Granollers no va ser de domini reial fins a l'any 1418, amb Alfons el Magnànim, de manera que resseguint els documents del Llibre es pot anar veient com va passant per diferents senyors, comtes i bisbes. El document més antic és de l'any 1252 i el més modern, de 1581.

Alguns dels privilegis recollits, per exemple, són el fet de poder tenir Consell i la seva composició; el dret de justícia; poder tenir representant de la vila a les Corts Catalanes; o el privilegi del mercat i les fires, que es lligava al de viatge.

L'APUNT

**Fer turisme sent
padrí d'un arbre**

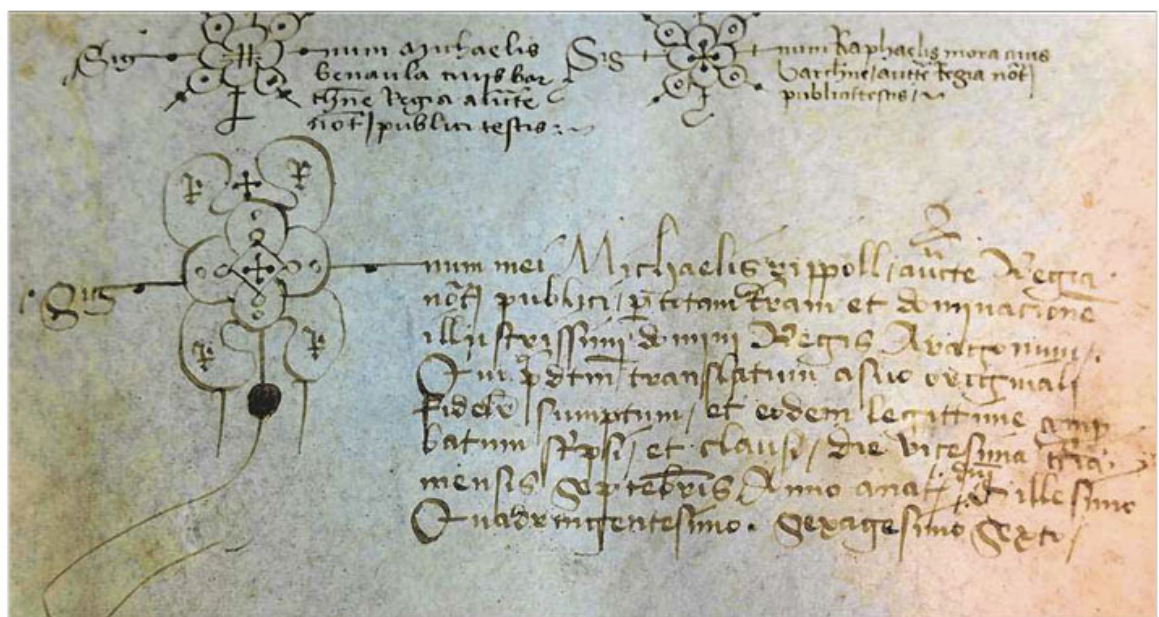
Clara Ribas

El turisme busca noves experiències i els productors de quilòmetre zero volen reivindicar els seus productes. Una suma perfecta, tal com s'ha viscut aquest cap de setmana a Aitona, al Segrià, quan un centenar de persones, que havien apadrinat un arbre fruïter en el marc del projecte *Fruiturisme*, han collit amb les seves mans uns 250 quilos de préssec roig, préssec pla i

nectarina. I el cap de setmana vinent s'espera que la recol·lecta arribi a uns 300 quilos més. A més, des de l'Ajuntament s'enviaran prop de mig miler de quilos de fruita a les persones que no hi han pogut assistir. Tot això, amanit amb rutes guiades pels camps i el nucli antic i pensat per atraure visitants i potenciar els productes de proximitat.

El patrimoni documental

Detall del "Llibre de privilegis de la vila de Granollers". A la pàgina del costat, perfilat, el volum complet acabat de restaurar ■ FOTO: MARTÍ SUNYOL I BUSQUETS / FONS AJUNTAMENT DE GRANOLLERS / AMGR

Granollers, ciutat privilegiada

JOIA • L'Arxiu Municipal de la capital vallesana restaura i digitalitza el 'Llibre de privilegis' de la localitat, el seu document històric més valuós **INTERÈS** • L'obra, que aplega textos del segle XIII al XVI, reflecteix els canvis de jurisdicció de la vila i permet conèixer concessions reials, com la de tenir mercat, fixar impostos o enviar un representant a les Corts catalanes

Anna Balcells
GRANOLLERS

Granollers reivindica la seva riquesa documental. La ciutat acaba de restaurar i digitalitzar el *Llibre de privilegis de la vila de Granollers*, la peça més valuosa que es conserva a l'Arxiu Municipal. Es tracta d'una compilació de còpies notariales dels privilegis i franquies reials concedits a la vila des del segle

XIII fins a finals del XVI, i també de documents municipals de tipus administratiu, econòmic, fiscal i de l'administració de justícia, importants per al bon funcionament de la vila. El document més antic data de l'any 1252 i el més modern, del 1581. La digitalització posa el contingut del llibre –un volum amb pàgines de pergami i tapes de fusta folrades de pell– a l'abast del públic en la transcripció original en llatí.

Tot i que no es tracta d'un document excepcional –hi ha més llibres de privilegis a Catalunya–, sí que suposa, per als estudiosos, una font essencial per conèixer el passat de la capital vallesana, tal com va explicar Jaume Dantí, catedràtic d'història moderna de la Universitat de Barcelona, en l'acte de presentació de l'obra restaurada. El llibre permet veure com la vila va anar passant per diversos senyors, comtes i bisbes fins a

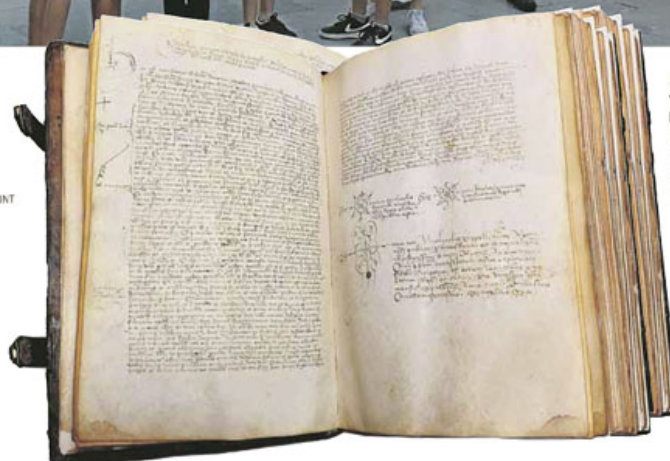
arribar al domini reial definitiu el 1418, amb Alfons el Magnànim. "La configuració del llibre, a finals del segle XVI i principis del XVII, correspon justament al que podríem anomenar un període de consolidació de l'administració municipal", concreta Dantí. El llibre, format per 80 documents relligats, tenia també una funció pràctica per a aquesta incipient administració local. "En un moment determinat, l'escribà o el consell muni-

cipal de torn hi podia recórrer per comprovar, posem per cas, si algun d'aquells drets o privilegis que havia rebut la vila estava amenaçat, era incomplet o calia reclamar algun aspecte concret que no estava prou precisat o que potser, tot i tenint-lo, havia quedat en desús i es reclamava que es tornés a desenvolupar." Pel que fa al contingut, Dantí distingeix quatre tipologies de documents. "Hi ha aquells en què es fa constar el

El patrimoni documental

La porxada de Granollers, símbol del mercat, motor econòmic de la vila i un dels privilegis que li van ser concedits ■ EL PUNT AVUI

503
pàgines de pergami conté el 'Llibre de privilegis de la vila de Granollers', format per 30 quaderns cosits.

traspàs del domini senyorial al domini reial; això era molt important perquè aquest pas tenia unes conseqüències significatives. Granollers, com tantes altres viles o ciutats catalanes, al llarg d'aquest període des del segle XIII com a mínim fins a principis del segle XV, podríem dir que està en un vaivé.

Granollers ja va rebre privilegis de Jaume I a principis del segle XIII, però aquesta jurisdicció reial va ser venuda posteriorment, de manera que la vila va anar passant per diversos dominis, des del bisbe de Barcelona al senyor de la Roca, fins al retorn a la monarquia. "En alguns casos, la vila s'autocomprava; donava una quantitat significativa de diners al senyor per ser traspasada al rei", explica Danti.

Un altre bloc de documents recull els privilegis de la ciutat, especialment els de la mateixa organització. "Estem parlant de la capacitat de constitució del consell municipal, com es configura, com se n'elegeixen i es nomenen els membres." També d'alguns càrrecs vinculats a l'administració local, com ara el mostassà –encarregat de controlar la legalitat dels pesos i mesures del mercat (valors propis de la vila)– o el batlle, responsable de la justícia a escala municipal. Després hi ha un cert nombre de

"En alguns casos, la vila s'autocomprava, donava diners al senyor per poder ser traspasada al rei"

privilegis de tipus fiscal –exempcions d'alguns drets de l'època feudal, o la capacitat de posar impostos– i econòmics, sobretot el de tenir mercat i fires. "De fet, el mercat de Granollers ja existia abans que se li concedís aquesta llicència, però sí que se li reconeix l'anomenat "privilegi de guiatge", pel qual la justícia reial protegia tot aquell que hi anava o en tornava." I, a partir del segle XVI, el privilegi d'enviar un síndic a les Corts catalanes, al braç reial, on estaven representades les viles i ciutats.

Hi ha encara un altre conjunt de documents, diu Danti, el que podríem anomenar "convenis amb particulars". No són privilegis reials, sinó actes de la dinàmica del govern municipal. Textos relacionats amb qüestions urbanístiques –per exemple, la concessió o no del dret a ocupar un espai de la via pública per construir-hi uns porxos– o d'accés a l'aigua del riu Congost per al reg de conreus. Finalment, en el llibre hi ha algun dels anomenats "testaments dels consellers", que venien a ser l'informe que deixaven quan acabaven el mandat.

El *Llibre de privilegis* es pot consultar al web arxiu municipal.granollers.cat/ArxiuDigital, seguint la ruta "Documents d'arxiu" / "Fons Ajuntament de Granollers" / "Universitat de Granollers". ■

QUI SURT EN AQUESTA FOTOGRAFIA?

Nois i noies ballant a la pista Rosa del carrer Nou

Granollers
En aquesta fotografia de Francesc Gorgui que es conserva a l'Arxiu Municipal de Granollers apareixen unes parelles ballant a la pista Rosa del carrer Nou de la ciutat. No es coneix, però, la data aproximada en què es va fer ni els noms dels nois i les noies que hi apareixen. És una de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha prou informació per documentar-les. Si tenim dades d'aquesta instantània la podem posar-se en contacte amb l'Arxiu Municipal de Granollers per correu electrònic a arxifotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.

F. GORGUI

QUI SURT EN AQUESTA FOTOGRAFIA?

Un grup de participants a un aplec de sardanes

Granollers
En aquesta fotografia disparada per Francesc Gorgui que es conserva a l'Arxiu Municipal de Granollers apareix un grup de persones d'edats diverses que participen en un aplec, però es desconeix el lloc on es va fer. Es tracta d'una de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha prou informació per documentar-les i saber el lloc i el moment en què es van fer ni els noms de les persones que hi apareixen. Si tenim dades d'aquesta instantània la podem posar-se en contacte amb l'Arxiu Municipal de Granollers per correu electrònic a arxifotografic@granollers.cat o als telèfons 93 861 19 08 i 93 842 67 37.

F. GORGUI

GRANOLLERS
"BOTIGUES D'ABANS".
Vestíbul de l'Ajuntament.
Fins al 28 de juliol.

ARXIU MUNICIPAL DE GRANOLLERS

EN PORTADA

L'Arxiu difon la documentació de la institució des de 1531

Com de lluny, amb el centenari, l'Arxiu Municipal ha publicat al seu web el catàleg de la documentació de la ciutat ho que s'ofereix a la ciutat entre els anys 1531 i 1956, que per nosaltres segueix la ciutat en els tres emplaçaments que ha tingut al llarg de quatre segles, des de l'Hospital de Sant Domènec (actual Pla de Francesc Tàrrida) – fundat al segle XIV per Bertran de Seva per acollir pobres, pelegrins i malalts –, passant pel convent dels Caputxins (a l'actual carrer Agustí Vinyamata) i fins a l'edifici actualista actual.

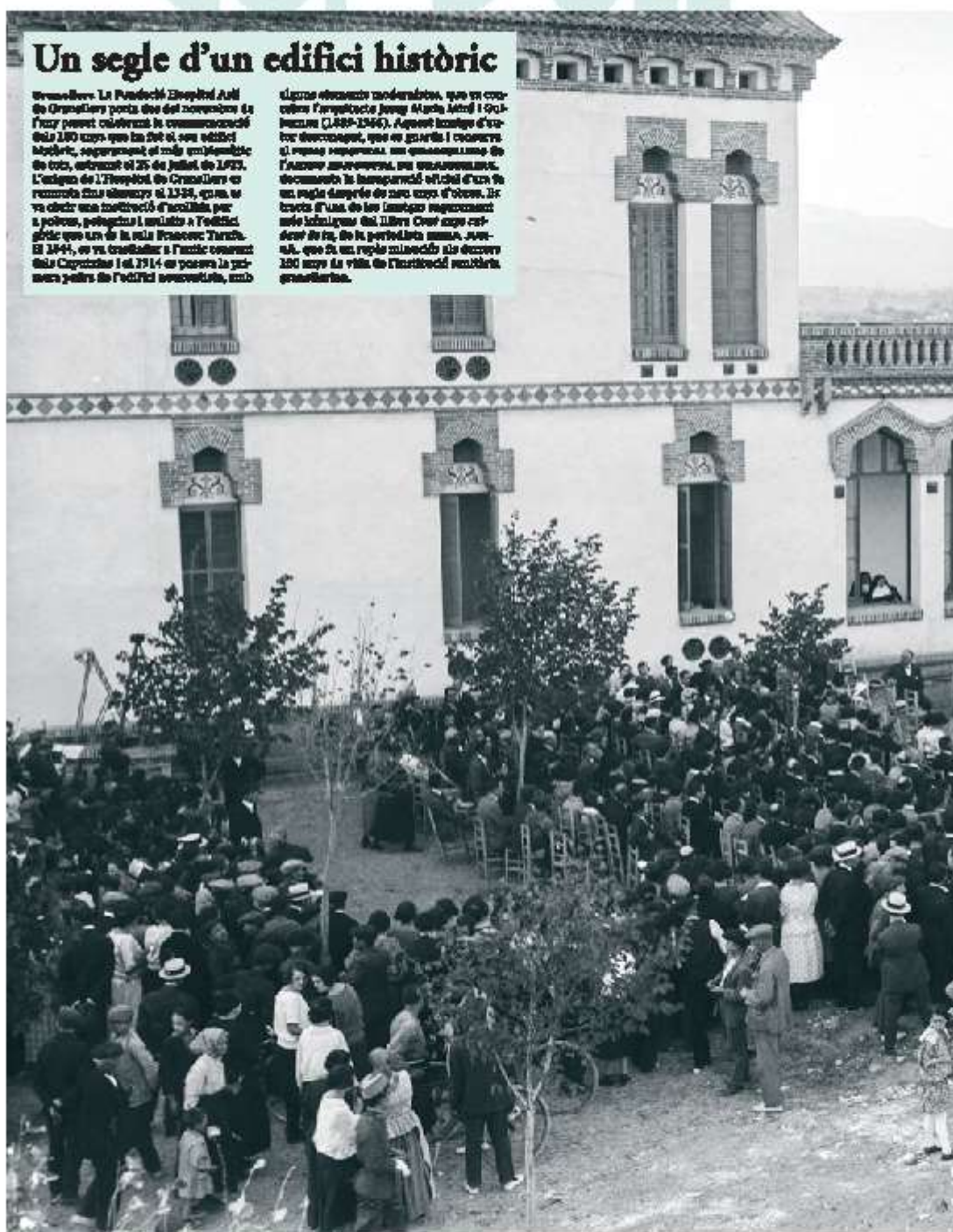
Des de l'inventari de l'any 1531 dels béns de l'Hospital de Sant Domènec i dels diners que havia de percebre'n ha derivat fins al Reglament de l'Hospital Asil de 1956, la documentació abasta més de quatre segles que constata el pes de la institució en la història de la ciutat. Ho demostra el privilegi atorgat a la vila l'any 1603, que estableix que part de les penes econòmiques imposades pel barllo s'havia de destinar a l'Hospital.

L'any 1844 l'Hospital es trasllada al convent de la Caputxina, un cop desamortitzat, i ja a mitjans del segle XX queda petit per acollir l'activitat hospitalària, tal com recull la premsa de l'any 1911, que es fa necessari el nou edifici projectat al peu de la carretera de Cardener. De l'any 1914 daten el plànol del nou Hospital Asil, firmat per Josep M. Miró i Guàrdia, i la nota del president de la Diputació, Enric Prat de la Riba, en què s'excusa d'assistir a la col·locació de la primera pedra, entre molts altres documents. El catàleg ara publicat es completarà a final d'any amb el difon de dit per la Fundació Privada Hospital Asil, un cop feta la intervenció arqueològica. Els documents es poden consultar a l'AMG al carrer Sant Josep, 7, d'11 a 14.30 h.

Un segle d'un edifici històric

Granollers. La Fundació Hospital Juli de Granollers porta des del novembre de l'any passat celebrant la commemoració dels 100 anys que ha fet el seu edifici històric, representant el més emblemàtic de tota, entrant el 25 de juliol de 1987. L'edifici de l'Hospital de Granollers es remunta fins almenys al 1734, quan es va obrir una institució d'acollida per a pobres, orfes i malalts a l'edifici gran que era de la casa Francesc Tardà. El 1841, es va transferir a l'antic convent dels Caputxins i el 1914 es passà la primera pedra de l'edifici actualment, amb

algunes elements modernistes, que va construir l'arquitecte Josep Maria Joró i Guzmán (1887-1946). Aquest edifici d'obra de carreter, que es guarda i conserva el seu aspecte original, amb qualsevol tipus de l'estructura modernista, és un monument documentat la inscripció oficial d'un va un segle després de ser construït. Els treballs d'una de les instàncies representant més històriques del Llibre Gros són restes de la de la periodista Anna Joró, que és un dels milers de la decena dels anys de vida de l'edifici actualment granollers.

QUE SONT EN ARXIVA FOTOGRAFAT

Participants d'un esglaó de la marxa

Granollers
Aquesta fotografia de Francesc Gargal que es conserva a l'Arxiu Municipal de Granollers mostra una marxa i una dona participant en un esglaó marcialitzat i algunes persones que s'han alçat, però no s'ha pogut veure. Es tracta d'un de les imatges que es conserven a l'Arxiu Municipal de Granollers i de les quals no hi ha poca informació per documentar-les i saber el lloc i el moment en què es van fer ni els noms de les persones que hi apareixen. El títol d'aquesta imatge pot ser-se en contacte amb l'Arxiu Municipal de Granollers per cercar més informació a: arxiu@arxiugr.es o al telèfon 937 861 19 que i se'n pot dir.